

Affald i havet

Mennesker påvirker miljøet i havet på en lang række forskellige måder. En af måderne er via det affald, som ender i havet i stedet for skraldespanden.

Foto: Julia Joppien on Unsplash

VELUX FONDEN

TEKNOLOGIRÅDET
DANISH BOARD OF TECHNOLOGY

Fag: Biologi og naturgeografi

Affald i havet

Nedenfor finder du:

1. En introducerende tekst til, hvordan affald påvirker havmiljøet, og hvad man kan gøre ved det
2. To uddybende videoer
3. Arbejdsspørgsmål
4. En debatopgave

Introduktion

Mennesker påvirker miljøet i havet på en lang række forskellige måder. En af måderne er via det affald, som ender i havet i stedet for skraldespanden. Det gælder især plastik, men også metal, gummi, glas, pap med mere. Det stammer både fra aktiviteter på havet og fra land, hvor det blandt andet føres med vinden ad vandløb og med spildevand.

Plastik i havet

Meget af plastikaffaldet kan ses flydende i havoverfladen med det blotte øje. Men også en stor mængde mikroplastik havner i havet, dvs. plaststykker, der er mindre end 5 mm. Blandt kilderne hertil er nedslidning af dæk på vejene samt tabte fiskenet af nylon, som udskiller mikroplast, når de bliver nedbrudt.

Affalds påvirkning på havet

Affald i havet påvirker både fisk, fugle, muslinger, havpattedyr og dyreplankton. Enten fordi de kommer i direkte fysisk kontakt med affaldet, eller fordi dyrene spiser plastikken. En undersøgelse af 400 sild og torsk i 2016 viste for eksempel, at 23% af fiskene havde ét eller flere stykker mikroplast i mavesækken.

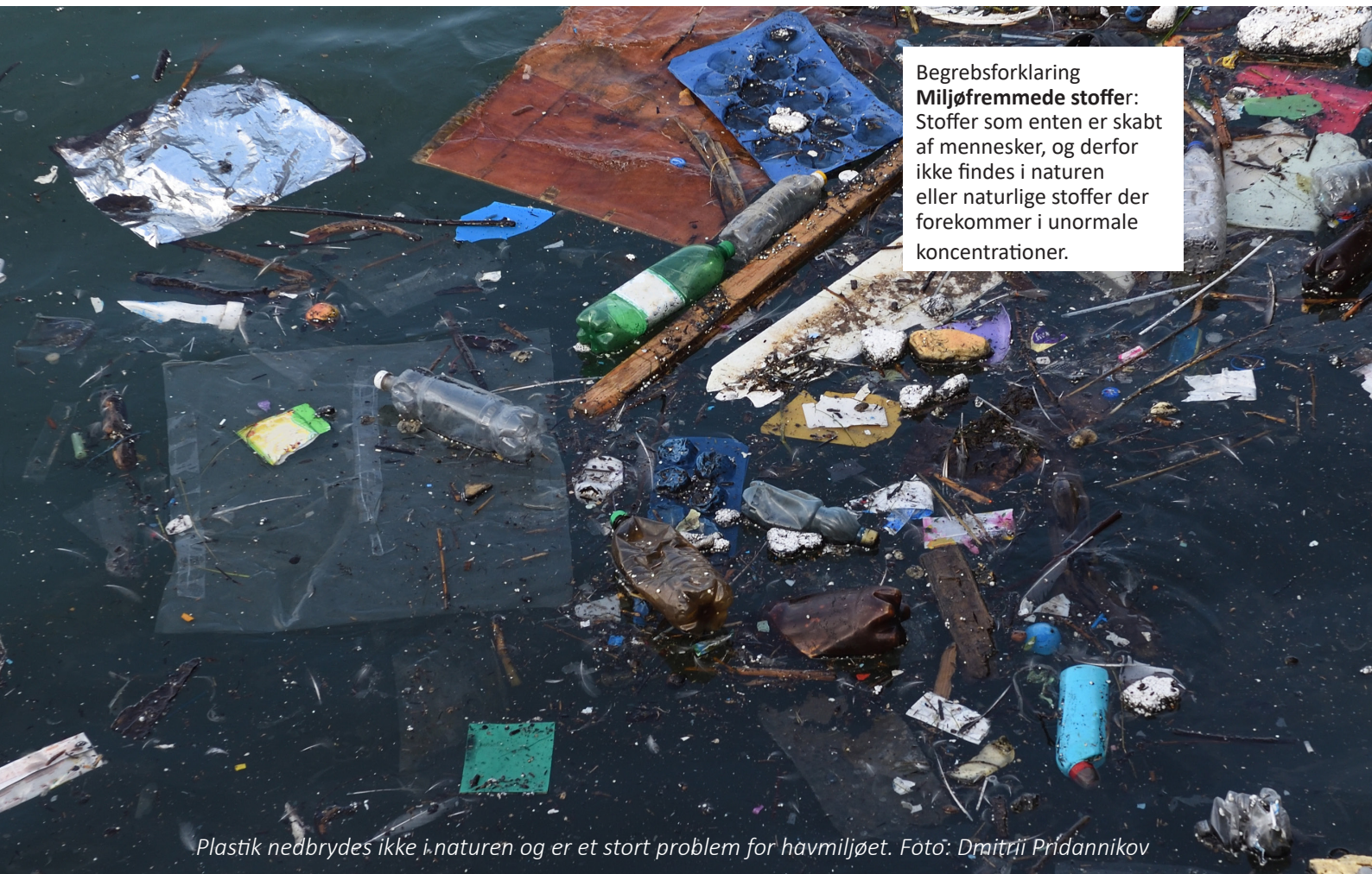
Affald i havet, især plast, optræder desuden ofte som 'svamp' for miljøfremmede stoffer, der lægger sig i en mikrofilm på overfladen og dermed kan blive transporteret ind i de organismer, som spiser dem, og måske blive frigivet i organismen. Det kan

også medvirke til at sprede miljøfremmede stoffer, vira og bakterier til andre farvande. Endelig kan fisk og havpattedyr blive viklet ind i det marine affald, for eksempel plastemballage og mistet fiskeudstyr.

Hvis du vil vide mere om, hvordan plastik påvirker havmiljøet, og hvor stort problemet er, og hvad man kan gøre ved det, kan du se [Nanna B. Hartmann](#) og [Henrik Beha Pedersens](#) oplæg fra konsensuskonferencen Vores Hav.

Tiltag imod affald i havet

Affaldet i havet omkring Danmark kommer både fra Danmark og fra andre steder i verden, hvorfra de kan føres tusindvis af kilometer med havstrømmene. Derfor skal der både handles nationalt og globalt for at komme problemet til livs. Der arbejdes dels på at nedbringe udledningerne, dels på at opsamle det affald, der allerede er udledt i havmiljøet. Et eksempel på et effektivt tiltag i dansk regi er forskellige filtre, der kan tilbageholde en stor del mikroplastik fra det vand, der passerer renseanlæggene.

Begrebsforklaring
Miljøfremmede stoffer:
Stoffer som enten er skabt af mennesker, og derfor ikke findes i naturen eller naturlige stoffer der forekommer i unormale koncentrationer.

Plastik nedbrydes ikke i naturen og er et stort problem for havmiljøet. Foto: Dmitrii Pridannikov

Arbejdsspørgsmål

1. Hvordan havner affald i havet?
2. Hvor meget plastik er der i vores verdenshave?
3. Hvordan påvirker affald, f.eks. plastik, havmiljøet?
4. Hvad kan man gøre for at reducere mængden af plastik i havet?

Aktivitet

Debatopgave – hvad skal politikerne gøre ved plastik i havet?

Der havner hvert år en stor mængde plastik i havet, som har en negativ effekt på miljøtilstanden.

I opgaven skal I diskutere, hvad I vil anbefale politikerne at gøre ved problemet.

I grupper af 3-4

På baggrund af jeres viden og diskussion med hinanden, skal I:

1. Lave en liste over maks tre konsekvenser af plastikaffald, I mener, er de mest problematiske.
2. Beskrive de listede konsekvenser under overskriften "problemstilling".
3. Argumentere for, hvorfor de tre konsekvenser er problematiske under overskriften "vurdering".
4. Komme med mindst én anbefaling til, hvad politikerne skal gøre for at undgå plastikaffald og de konsekvenser, I har beskrevet.

I klassen

Præsenter jeres anbefalinger

Lad klassen diskutere, om de er enige i jeres vurderinger og anbefalinger.

Øvelse om plastik i havet og filtrering

[Kan plastik nedbrydes? | WWF undervisning](#)

[Muslingefiltration | WWF undervisning](#)